

Koevoet

Vierde jaargang nr. 22, augustus 2005

Beste adoptievrienden en -vriendinnen,

Nog maar kort geleden organiseerden we een dag voor Betrokken Adoptievrienden, onder andere om de toekomst van Adopteer een Koe (AEK) te bespreken. AEK zou als nieuwe vereniging de Kraamkamer van Stichting Milieubewustzijn (StiM) gaan verlaten.

Door het wegvallen van een grote donateur zal StiM echter aan het eind van het jaar ophouden in de huidige vorm te bestaan. Daardoor is het op eigen benen komen te staan van AEK in een stroomversnelling geraakt.

Fysiek gezien gaat AEK het pand op Boekesteyn al in september 2005 verlaten. Het is onmogelijk om vóór die tijd nog hals-over-kop een vereniging op te richten – en bovendien: dat voelt ook niet goed.

Het team van AEK is, onder leiding van de directeur van StiM, Anne Stijkel, bezig met gesprekken met andere organisaties. Er is grote interesse om ons goedlopende project over te nemen. AEK blijft dan ook gewoon bestaan. Karina Hoed, Johan Tesselaar en Monique Vermeulen blijven zorgen voor coordinatie, PR/Koevoet en boekhouding. Anne Stijkel zal haar begeleidende rol te zijner tijd overdragen.

In verband met de 'overname' en de bijbehorende verhuisperikelen loopt de administratie nu wel wat langzamer dan gewoonlijk. Wij vragen daarvoor uw geduld.

In de volgende Koevoet leest u wie de nieuwe hoeder van het project uiteindelijk is geworden.

Deze Koevoet staat, net als de vorige, in het teken van de 'vruchten' van AEK. Wat beweegt de burger om een koe te adopteren – en wat doet de boer met het adoptiegeld? Het is fijn om zoveel reacties te ontvangen en weer te verspreiden. Dan weten we met elkaar weer waar we het voor doen: een goede, gezonde en evenwichtige landbouwsector, met respect voor en in harmonie met landschap, dier, mens en milieu, waarin iedere stap op weg daar naar toe zo ontzettend belangrijk is.

Hartelijke groeten en ik wens u namens het AEK-team een zonnige resterende zomer toe!

Karina Hoed, coordinator

Colofon

De Koevoet is een uitgave van "Adopteer een Koe", een initiatief van de stichting Milieubewustzijn. De actie telt intussen zeventig deelnemende boeren en ruim 2000 adoptievrienden.

Coördinator: Karina Hoed - Redactie: Johan Tesselaar

Noordereinde 56
1243 JJ 's-Graveland
Tel.: 035-6559359
Fax: 035-6559360
E-mail: info@adopteereenkoe.nl
Websites:
www.adopteereenkoe.nl
www.milieubewustzijn.nl

Wat gebeurt er nog meer met uw adoptiegeld?

De ruim tweeduizend deelnemers aan Adopteer een Koe brengen ieder jaar bijna 100.000 euro bijeen. Dat wordt verdeeld onder zeventig actieve boeren.

Wat doen die ermee? In het vorige nummer las u daarover - in dit nummer vertelt opnieuw een aantal boeren over hun besteding.

Zonnecellen

Tineke van den Berg en Tom Saat vertelden in het vorige nummer over de zonnecellen op het dak van hun schuur en de nieuwsbrief die ze financieren met het adoptiegeld. Maar er is méér.

“Verder hebben we het geld besteed aan het opfleuren van het bedrijf: plant- en struikgoed voor de erfranden en bloemenzaadmengsels voor de akkerranden. Hiervan hebben niet zozeer de koeien profijt, maar wel onze andere veestapel, namelijk die van de insecten, bijen, vlinders en vogels. En dat komt de gewassen en uiteindelijk alles wat groeit en bloeit, ten goede.”

“Goed idee trouwens om de besteding van het geld eens te communiceren met de buitenwacht, ik zal ook onze adoptievrienden eens vertellen wat we nog meer willen gaan doen met het geld. Dat houdt de motivatie erin.”

Bekap-box

“De koeborstel heeft in onze ogen wel een heel hoog aangehalte”, vinden Joost & Liesbeth Samsom. “Het initiatief van AEK had per slot van rekening als doel de boeren een steuntje in de rug te geven. Echter omdat duurzaamheid een (terechte) voorwaarde is voor deelname aan AEK vinden wij dat er een deel van de opbrengst ten goede moet komen aan de koeien. Zo hebben wij besloten aanzienlijk royaler de boxen op strooien. Daarmee bied je de koeien pas echt comfort. Ook hebben we een klauwbekapbox aangeschaft en deze zo geplaatst, dat het bekappen van een koe (de verzorging van de hoeven – Red.) een eenvoudige en logische handeling is geworden. Dat er dus ook een deeltje aan de boer en boerin toekomt lijkt ons geen schande, je doet er toch ook veel voor om de adoptievrienden twee keer per jaar een leuke open dag te bezorgen. Verder kun je je afvragen hoe tastbaar de besteding moet zijn. Een duurzame en vooral diervriendelijke bedrijfsvoering vraagt sowieso meer inspanning en hogere kosten.”

Informatie

Maarten Fischer, van de Eemlandhoeve, zet het adoptiegeld in om stijl- en informatie-elementen toe te voegen aan de boerderij. “Juist vanwege de brug die we willen bouwen tussen boer en burger, proberen we de boerderij daarmee ook mooi en informatief toegankelijk te houden. En iedereen is welkom om dat eens te komen bekijken. Ook “virtueel” – op www.eemlandhoeve.nl “

Beter toegankelijk

“Ja, ook wij hebben vorig jaar de elektrische koeborstel aangeschaft,” vertellen Marianne en Meijert Lont. “En echt waar - die

wordt ontzettend gewaardeerd door de koeien! Het adoptiegeld van dit jaar willen we gebruiken om ook minder validen en gehandicapten de mogelijkheid te geven om ons bedrijf te bezoeken. We hopen dat de adoptievrienden dat ook een goed idee vinden.”

Langer weiden

Ook voor Jos Verstraten was de koeborstel een van de eerste bestedingen voor het adoptiegeld. Maar hij ziet het geld ook als compensatie.

“Ik heb een tamelijk intensief bedrijf, en het zou voor mij milieutechnisch interessanter zijn om de koeien het hele jaar op te stallen. Mede dankzij Adopteer een Koe wil en kan ik de koeien minstens 5 maanden weiden.

Daarnaast merk ik bij mezelf dat wanneer een adoptiekoe zodanig wat mankeert of ziek is dat het eigenlijk beter is om haar af te voeren, het voor mij emotioneel zwaarder is dan normaal en ik vaker de dierenarts inschakel om zo'n dier een extra kans geven om te herstellen.”

“Het effect is meestal dat alleen de dierenarts er beter van wordt, maar voor mijn gevoel heb ik dan toch het uiterste gedaan. Hetzelfde geldt voor koeien die moeilijk drachtig willen worden. Daar blijf ik het ook langer mee proberen..Daarvoor worden dan ook weer extra kosten gemaakt. Voor mijn gevoel zijn die dan gedeeltelijk door de adoptievrienden betaald. En ik vind het ook gerechtvaardigd om moreel gezien tot het uiterste te gaan om een adoptiekoe zo lang mogelijk op de boerderij te houden, ook al kost dat dan geld.”

Opleiding

“Ik begrijp best waarom veel boeren de koeborstel als eerste aanschaf noemen,” vertelt Ellie Saarloos. “Het zijn dure dingen, maar het is prachtig om te zien hoe de koeien ermee omgaan. Wij hebben echter zelf nog een grupstal (de melkkoeien staan dan vast in de winter) dus ze hebben niks aan een koeborstel. En onze Schotse Hooglanders lopen in natuurgebieden, dus die hebben ook geen borstel nodig.

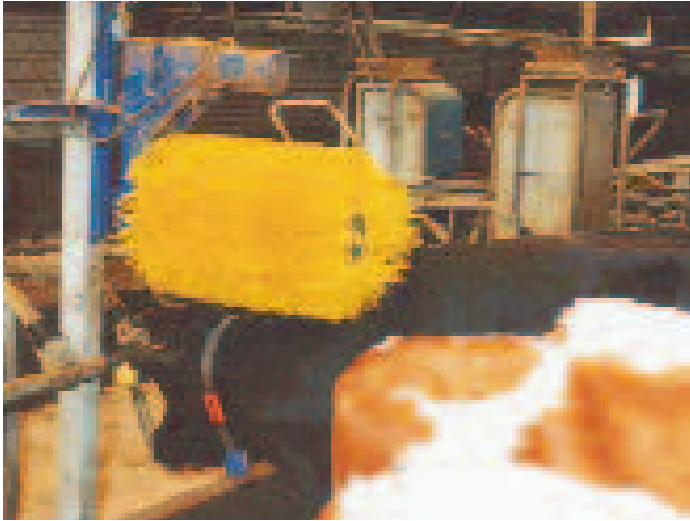
Wij gebruiken het geld o.a. voor het volgen van cursussen; onze zoon en ik hebben onlangs de cursus bedrijfshulpverlener gevolgd. Komend najaar willen we fruitbomen gaan planten op een stukje land vlakbij de boerderij, die willen we ook kopen van het adoptiegeld.”

Voerhek

Henk Brandsma heeft het afgelopen jaar een mobiel rond voerhek gekocht voor 450 Euro.

“Dat is dus het adoptiegeld voor ruim twee jaar. Dit jaar weten we nog geen besteding. Zo'n automatisch draaiende koeborstel kost tussen de 1200 en 1700 Euro. Dus ik moet even sparen, als ik die met adoptiegeld wil betalen. Ja, je kunt het geld ook mee laten gaan in de algemene bedrijfsvoering maar dat vind ik niet bijster origineel.”

“Een andere besteding is een digitale camera om de kalveren op de foto te zetten die geen oormerk krijgen, zoals in ons geval.

De koeborstel gaat draaien zodra een koe er tegenaan drukt. Het apparaat heeft dan misschien een hoog aaibaarheidsgehalte, maar het draagt veel bij aan het welzijn van koeien.

Doordat wij principieel geen oormerken gebruiken, heeft het ministerie van LNV besloten ons geen 'slachtpremie' uit te keren omdat we niet voldoen aan de Europese regelgeving (de slachtpremie is een inkomens-ondersteunende maatregel van de EU - Red.) Onze dieren zijn gecheckt door hetzelfde ministerie om te zien of we de administratie in orde hebben - en ja, dat klopte. En we doen dus mee in een aparte regeling voor "oormerkweige-
raars". Zo missen we per jaar ongeveer 700 Euro. Met het ministerie voer ik correspondentie over de geweigerde slachtpremie, maar tot nu toe zonder resultaat. Het is een wereld van Kafka en George Orwell waar je met deze problemen in verzeild raakt. Ik heb nog even moed, maar kan me voorstellen dat velen opgeven."

"En er zijn nog ruim voldoende andere bestemmingen te bedenken: een naambord voor de boerderij, een website, kunst in de stal of nog wat anders."

Ventileren

Thea de Graaff heeft al enkele jaren een koeborstel in de stal, vertelt ze. "Van het adoptiegeld hebben we extra ventilatie in de stal laten aanbrengen door een open nok en verder hebben we vorig jaar een grote ventilator gekocht, wat vooral in de zomer heerlijk is voor de dieren."

Verbouwing

Ook Koos en Monique van der Laan investeren het adoptiegeld in *kalveren bij de koe*.

"Dat we daarmee begonnen zijn, komt trouwens grotendeels door de adoptievrienden. Komend jaar gaan we de stal verbouwen; we krijgen dan een potstal. Verder zijn het niet altijd concrete investeringen, maar meer ontwikkelingen op je bedrijf waar je in investeert."

Veldschuur

Hoewel Danielle en Bas Beumer al een poos niet meer verbou-

den met Adopteer een Koe, hebben ze ons nog wel hun besteding gemeld.

"Een paar jaar geleden hebben we de veldschuur verbouwd, zodat deze voldoet aan de biologische normen. Het materiaal dat we nodig hadden voor de verbouwing (plaatwerk, matten, palen enz) hebben wij van het adoptiegeld gekocht."

Bio-stro

"Bij biologisch landbouwbedrijf De Terp kopen we met het adoptiegeld tegenwoordig biologisch stro voor de koeien", vertelt Inge Jager. "De stal ligt er vol mee: heerlijk voor alle beesten om in te liggen en te rollen."

Beter stalklimaat

"Ook wij hebben een koeborstel in de stal – tot tevredenheid van de koeien", vertelt Henk Hiemstra.

"Daarnaast hebben we geïnvesteerd in het stalklimaat. Op warme en bedompte dagen kan het daar veel te benauwd worden, ook al hebben we een vrij open stal. Daarom hebben we ventilatoren boven de koeien aangebracht. Die geven verkoeling. 's Zomers wanneer het buiten heel warm is, en de zon fel schijnt, is het beter de koeien in de stal te plaatsen. Maar dan moet daar het klimaat ook goed zijn. Dit wil niet zeggen dat de koeien binnen moeten blijven. Juist het steeds kunnen kiezen en bepalen wat het beste voor de koeien is, vraagt aanpassing en investeringen. De koeien gaan bij ons zo vroeg mogelijk de wei in. Dit jaar was dat 1 april. Wij vinden dit beter en de koeien vinden het aangenaam."

Koeienproject

Fien Bosgoed, boerin in Terwolde, heeft een heel goed doel voor het adoptiegeld. "In overleg met onze adoptievrienden geven we al enkele jaren een deel aan het "steunfonds Kenya-project". Dat is al vijftien jaar oud en het ondersteunt weduwen die niet willen dat ze na de dood van hun man worden 'geërfd' door een zwager. Want het gevolg dáárvan is doorgaans uitbuiting, misbruik en armoede.

De stichting steunt de bouw van hutten, en het oprichten van coöperaties, de bouw van maismolens, het graven van putten, noem maar op. Belangrijk is dat alle initiatieven van de vrouwen zelf afkomstig zijn."

"Ons adoptiegeld is besteed aan een koeienproject in Bar Karwa. Twintig vrouwen kregen 10 koeien, en het eerste kalf van elke koe moet worden doorgegeven aan een van de andere vrouwen. Daarmee wordt de gekregen koe als afgelost beschouwd."

Hoofd boven water

Mattheus Wagter, in De Steeg, ten slotte, gebruikt het adoptiegeld noodgedwongen om lopende kosten te dekken.

"Het wordt steeds moeilijker om als biologisch-dynamische boer je hoofd boven water te houden. Dan is iedere euro dus welkom. Als ik met mijn accountant praat, zou hij het liefst de koeien het bedrijf zien verlaten, vanwege de kosten. Dan doen we natuurlijk niet – een BD-bedrijf zonder koeien, dat is voor mij ondenkbaar."

Bronzen koe naar familie de Graaff

We doen ook dit jaar weer mee met agrarisch natuurbeheer en daarom hadden we op een van onze percelen een vluchtheuvel, een strook gras, laten staan voor de weidevogels. Dit is een uitwijkmogelijkheid bij het maaien voor de jonge vogels maar dient ook als dekking tegen roofvogels.

Het laatste grutnest vond Theo gisteren in de vluchtheuvel. Bij het maaien van de rest van het perceel vlogen grutto's luid schreeuwend om de tractor. Dus er moest nog een nest zitten; Theo had al verschillende keren gezocht maar kon niets vinden. Wel kwam hij verschillende tureluur- en gruttokuikens tegen. Die kon hij oppakken en op die vluchtheuvel zetten, zodat ze gespaard bleven. Of ze liepen er zelf al naar toe. De nesten van de tureluur zijn heel moeilijk te vinden in het gras, maar de jongen waren er wel. We hebben opnieuw meer nesten gevonden dan vorig jaar, 12 in totaal: 8 kievit-, 1 scholekster- en 3 grutto-nesten.

Afgelopen week hebben we ook op één perceel ruige mest uitgereden. De jonge vogels kunnen dan weer extra voedsel vinden, zoals wormen.

Komende weken gaan we de meetvakken (van 1 m breed en 100 m lengte) langs de slootkanten uitzetten met stokken voor het slootkantbeheer. Op dat gedeelte gaan we tussen 1 juni en 31 juli de plantensoorten tellen en daarna melden aan de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging. Zij komen ze dan controleren.

Ook wat betreft de weidevogels, de vluchtheuvel en het ruige mest uitrijden wordt er steeds gecontroleerd en genoteerd wat er gevonden of gedaan is. Aan het eind van het jaar krijgen we daar een vergoeding voor.

Door het late maaien zijn de melkkoeien pas op 30 mei naar buiten gegaan. Het jongvee volgde gauw daarna. De melkkoeien hadden al wel vers gemaaid gras gehad. Ze doen het goed. We hebben op het ogenblik veel oude koeien, en als er een moet kalveren is het steeds weer spannend hoe het afloopt.

In april hebben er voor het laatst nog twee gekalfd. Ze hebben het weer gered. En begin augustus is onze oudste koe Top Speed aan de beurt, zij zit nu op een totale productie van ruim 82000 kg melk.

Begin mei zijn er 2 drachtige vaarzen en een melkvaars naar Italië gegaan voor de melk. Deze hadden we over omdat we weinig uitvallers hadden en de andere oude koeien weer een jaar verder zijn.

Voor de adoptievrienden die deze dieren geadopteerd hadden is dat niet zo leuk, maar ze hebben intussen andere dieren geadopteerd.

Op 26 mei werden we door Campina verwend met een gezellige dag. We werden met een klein aantal collega veehouders gehuldigd omdat we 25 jaar onafgebroken eerste klas melk hebben geleverd. We kregen een bronzen koe uitgereikt.

Theo en Thea de Graaff
Hoeve Sportzicht, Mijdrecht

Goede daad in Midden-Beemster

Onze open dag was op 10 april van dit jaar. Er zijn ruim 60 mensen geweest, en we kregen er 5 nieuwe adoptievrienden bij. Twee plaatselijke kranten hadden over ons geschreven, en dat heeft heel wat enthousiaste reacties over ons bedrijf opgeleverd. We hebben zelf ook het idee dat er geen nieuwe adoptievrienden bijkomen als er niet geregeld aandacht in de pers is. Voor veel mensen is het adopteren van een koe onbekend, maar als ze erover lezen, worden ze heel enthousiast. Vooral voor kinderen is het belangrijk dat ze iets te weten komen over de boerderij. Want veel kinderen uit de stad zien nooit koeien en weten al helemaal niet waar melk vandaan komt. Zie zien allerlei producten in de supermarkt en hebben geen idee waar die vandaan komen – daar staan ze ook niet bij stil.

Nu was het grappig dat juist in het nieuws was gekomen dat scholen verplicht worden natuur/cultuur in de lessen te brengen, onder andere omdat kinderen zo weinig weten van het boerenbedrijf. We hebben dus eigenlijk op onze open dag een goede daad gedaan!

Wendy, Martijn (en kleine Sander) Velzeboer, Midden-Beemster

Hoe een koe een haas vangt? Zo dus!

'De geruimde driehoek'

'De geruimde driehoek', is het motto van deze merklap. Ik maakte hem na de MKZ-crisis in 2001, die ook onze melkveehouderij in Marle (midden in de beruchte MKZ-driehoek) trof. Een gebeurtenis die ons gezin diep heeft geraakt.

Ik heb de merklap in de kleuren van mijn handwerkatelier gemaakt: het ossenbloedrood, grijs en geel.

Drie onderdelen op de merklap wijken qua kleur sterk af. Allereerst de blauwe rechthoek met een hand en een stal. Het is het bord dat bij ieder geënt en (preventief) geruimd bedrijf werd geplaatst.

Ook de groene brievenbus valt op: daarin werd de vaak deprimerende post van de RVV (Rijksdienst voor Vee en Vlees) ontvangen, met allerlei mededelingen en verordeningen hoe te handelen in deze crisis. Maar via diezelfde bus kwamen ook hartverwarmende brieven en kaarten binnen van vrienden en bekenden, die ons daarmee steunden in deze moeilijke periode. Het gele lint, dat ook daadwerkelijk het erf in die periode afsloot, symboliseert de isolatie waarin gezinnen in de MKZ-driehoek lange tijd leefden: niemand kwam op of van het erf.

Andere opvallende elementen zijn de boerderij De Disselenbrink, waar wij al twee generaties lang wonen; de oude beuk in de tuin, die al vele stormen (letterlijk en figuurlijk) heeft overleefd en de kaart van Nederland waarin de MKZ-driehoek duidelijk is weergegeven.

Ons bedrijf ligt aan de IJssel: links op de letterdoek (onder de koeienkop) worden dan ook de IJssel, de dijk en onze oprijlaan uitgebeeld. Onderaan de afrit heb ik het enten van de dieren en de uiteindelijke ruiming weergegeven. De vele auto's geven aan dat daarbij zeer veel personen (RVV, AID, dierenartsen, politie, ontsmettingsploegen enz.) aanwezig waren.

Midden op de merklap rent een paard in een verder leeg weiland. In de zomer van 2001 waren het namelijk slechts paarden en pony's die de weilanden bevolkten. Alle evenhoevigen waren uit het gebied verdwenen. Hoewel, alle evenhoevigen. . . De reeën, toch ook evenhoevigen, bleven gewoon lopen. Ik borduurde ze dan ook rechts boven het paard in het weiland.

Helemaal rechtsboven zijn telefoons, tv's, radio's en brieven te vinden. Ze staan symbool voor de wijze waarop het contact met de buitenwereld werd onderhouden.

De 'koeienranden' boven en onder aan de merklap verdienen extra aandacht. In de bovenste rand zijn de koeien positief afgebeeld: de situatie van vóór de crisis. Onderaan staan ze afgebeeld als een negatief van een foto: de situatie na de crisis. De dieren zijn 'geruimd'. Op ons bedrijf zijn geen nieuwe koeien gekomen. We zijn met de melkveehouderij gestopt.

Onderaan de merklap staan Timo en Max, onze beide Jack Russels. Ze waren getuige van de crisis en zorgden in deze moeilijke periode voor de nodige afleiding.

Overal op de merklap heb ik teksten geborduurd. Al zullen die in de druk niet te lezen zijn: ze spreken voor zich.

Tot slot: links onderin de symbolen voor geloof, hoop en liefde. Een mens heeft ze nodig om de toekomst met vertrouwen tegemoet te kunnen zien.

Bij het maken van merklappen gebruikte ik altijd steken in de familie van de kruissteek "kruissteek anders" genoemd. Op deze lap heb ik de bomen en hegjes eens anders gedaan, meer een vorm van vrijborduren.

Afke Wullink-Semplonius

Koeiendanspremière

(of waarom een koe in de wei gezonder is voor mens en dier)

Hoewel de koe een introvert dier is, maakt ze echte bokkensprongen van plezier als ze na de winter weer de wei in mag. En dat levert ook gezondere melk op, blijkt uit recent onderzoek.

Wakker Dier voert al sinds 2001 haar koe-in-de-weicampagne met argumenten en feiten uit wetenschappelijk onderzoek voor het behoud van de weidegang bij koeien en laat op biologische bedrijven zien hoe de blijheid van een koe afstraalt als zij weer de wei in mag.

De koe-in-de-weicampagne van Wakker Dier krijgt steeds meer navolging bij politieke en maatschappelijke organisaties die ook koe-in-de-weidagen organiseren. Terwijl de biologische landbouw met haar verplichte weidegang voorloper is, komen er ook mondjesmaat initiatieven van de gangbare landbouw voor weidegang. Zo voert kaasfabriek Cono een actief weidebeleid door een hogere literprijs voor boeren die hun koeien in de wei laten.

Een vreugdesprong van een koe zegt echter veel meer dan 1000 woorden. Met de actie heeft Wakker Dier de aandacht willen vragen voor de afname van het aantal koeien in de wei. Al 15% van de koeien staat het hele jaar op stal en de koeien die wél naar buiten mogen, doen dat steeds korter. Alleen bij biologische melk ben je er als consument zeker van dat het komt van een koe die buiten heeft gelopen. Weidegang is namelijk een plicht in de biologische landbouw. Uit onderzoek blijkt dat melk van weidekoeien ook gezonder is dan melk van stalkoeien. Weidemelk bevat o.a. meer rumenzuur en vacceenzuur, die remmend werken op kanker en aderverkalking.

Waarom worden koeien worden steeds vaker jaarrond in de stal gehouden? Bijvoorbeeld omdat dit werk bespaart, of omdat de boer onvoldoende grond rond de stal heeft of omdat weidegang moeilijk te combineren is met een melkrobot. Landbouworganisatie LTO geeft in een nota zelfs aan dat bij ongewijzigd beleid in de toekomst 60-80% van de koeien de buitenlucht niet meer zal zien. Een boer bespaart hiermee maximaal een halve eurocent per liter melk. Omdat tegenwoordig honderdduizenden liters melk per jaar worden geproduceerd, kan dit een groot bedrag worden, waarvoor compensatie nodig is in de vorm van een hogere melkprijs. Bij melkverwerkende bedrijven, supermarkten en overheid ontbreekt echter het (prijs)beleid om de koe in de wei te behouden. Door deze impasse beslissen er dagelijks boeren om de koeien voortaan niet meer de wei in te laten.

Maar voor het welzijn en de gezondheid van de koe is weidegang erg belangrijk. In bijna alle weersomstandigheden verkiest een koe zelf een frisse neus in de wei boven de stal. Weidekoeien hebben ook minder last van uierontsteking, pootgebreken en klauwontstekingen - en ze hebben een betere vruchtbaarheid.

Om te laten zien hoe blij de koeien zijn als ze de wei in mogen, organiseerde Wakker Dier samen met de biologische melkvee-

houderij ook dit jaar weer de 'Koeiendanspremière'. Op 16 april kon iedereen op een aantal bedrijven komen kijken naar de vreugdesprongen die de dieren maken als ze na de winter weer de wei in mogen.

Naam ontroert

Ontroerd was ik toen ik de naam las van "mijn" adoptiekoe.

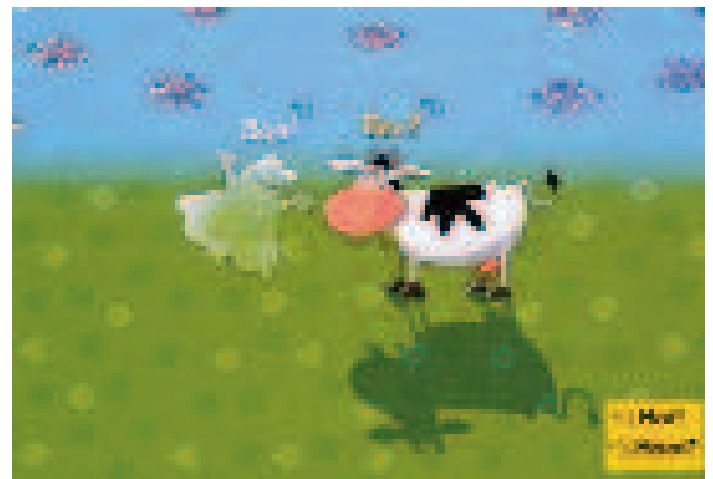
Mijn vader, met wie ik een zeer hechte band had, is 6 november 2004 overleden, 83 jaar oud. Het was een bijzondere man, iedereen in zijn woon- en geboorteplaats Woerden kende hem, vooral de oudere generatie. Hij had ook een bijnaam: de Prater, geen seconde hield hij zijn mond, hij praatte 5 kwartier in één uur.

Hij hield van mensen en van dieren. Veel sponsorgeld heeft hij bij elkaar geouwehoerd (zijn eigen woorden) o.a. voor de plaatselijke wielervereniging waar hij lid van was. Hij was een grote fan van Jan Janssen en die heeft in 1969 de leetuurshop van mijn ouders geopend. Mijn vader is jarenlang melkmonsternemer geweest, op zijn fiets door weer en wind – altijd fluitend – want een rijbewijs had hij niet.

Een zeer sociaal bewogen man, die ik nog erg mis. En toen las ik de naam van "mijn" koe: Pietje 346.

Mijn vader heet dus Piet Ultee, maar iedereen kende hem als Piet de Prater. Een mooiere naam voor "mijn" koe had ik niet kunnen bedenken.

Tineke Ultee
Woerden

Wens in vervulling

Het was al heel lang een van hun grootste wensen: een nieuwe stal. Steeds verder ontwikkelden ze hun plan, ze tikten zelfs tweedehands spanten op de kop. En nu is het bijna zo ver: Anne en Anneke Koekkoek hebben hem bijna af. Dat lijkt op de foto misschien anders, maar het wordt een open stal - dus zonder noemenswaardige buitenwand.

Deze herfst kunnen de koeien hun nieuwe onderkomen in gebruik nemen. Met meer ligplaatsen, veel ruimere looppaden en wel zes keer zoveel voerhek als ze gewend waren - dat wordt dus nooit meer dringen ...

Voor Anne en Anneke betekent het minder werk, zodat ze wat tijd voor andere zaken overhouden en niet steeds achter het werk aan lopen.

En het houdt niet op: volgend jaar hopen ze ook dat de nieuwe melkstal klaar is

Kort nieuws

In diverse regio's bieden biologische boeren hun producten via internet aan. Ze willen daarmee de tussenhandel uitschakelen en een betere prijs voor hun producten krijgen, zonder dat de consument daarvan de dupe wordt. De boodschappen worden thuisbezorgd of naar een centraal uitgiftepunt gestuurd. De bedoeling is dat het initiatief uitgroeit tot een landelijk netwerk. Eén van de initiatiefnemers is de Coöperatieve Biologisch-Dynamische Producentenvereniging Flevoland, die op www.hofwebwinkel.nl een virtueel aanbod van biologische groenten, fruit, vlees en zuivel is gestart.

*****

In Alkmaar opende op 21 april een nieuwe, biologische supermarktketen, genaamd Ekoplaza. Er is ook een (niet direct gelieerde maar wel samenwerkende) internetversie van de winkel, gevestigd in Heerhugowaard, die van zins is door de rest van het land bestellingen af te leveren. (Meer informatie op ekoplaza.nl)

*****

Negen van de tien Nederlanders zien volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) niets in een prestatie-maatschappij, maar geven de voorkeur aan een samenleving waarin solidariteit en aandacht voor de directe omgeving centraal staan.

*****

De open dagen bij biologische boeren en tuinders (op 25 en 26 juni) trokken ruim 75.000 bezoekers. Dat zijn er 15.000 meer dan vorig jaar en ook het aantal deelnemende bedrijven dat de deuren voor het publiek openstelde bereikte een record: 225.

*****

Een uiterst simpel kooktoestel dat op zonne-energie de pan aan het pruttelen brengt, heeft de KPA-Wilde Ganzen Award gewonnen. Het apparaat (een pan, een stuk reflecterend karton, twee plastic zakken en een draagtas) heet Cookit en is reeds een succes bij 800 vrouwen in Eritrea. De Stichting Solar Eritrea heeft grootse plannen. Meer op www.solarcookingieritrea.nl

*****

We hebben vorig jaar per hoofd van de bevolking weer meer afval weggegooid dan in 2003. De afvalberg groeide van 8.9 miljard kilo naar 9.1 miljard. Dat betekent dat ieder van ons goed is voor 561 kilo afval per jaar, 12 kilo meer dan in 2003.

*****

Vogels kunnen schade ondervinden van windturbines door botsingen met windturbines en door verdringing van het leef- en broedgebieden. Wanneer er in Nederland 1500 MW aan windturbines wordt opgesteld zal dit naar schatting 30.000 directe vogelslachtoffers per jaar maken. Aldus deskundigen.

Ter vergelijking: het verkeer maakt jaarlijks twee miljoen vogelslachtoffers, de jacht anderhalf miljoen en hoogspanningsleidingen één miljoen. Het effect van verdringing van de biotoop in minder duidelijk.

Vraagje van onze kant: als die 1500 MW met kolencentrales wordt opgewekt, levert dat milieuverontreiniging op. En wat is daarvan het gevolg voor mens en dier, nu de luchtkwaliteit in ons land toch al zo te lijden heeft?

*****

Adopteren blijft de gemoederen bezig houden

Waarom adopteer je een koe? In het vorige nummer van de Koevoet kon u een flink aantal reacties lezen van adoptievrienden en –vriendinnen. En opnieuw heeft een aantal van hen hun overwegingen op papier gezet. Maar ook boeren reageerden.

Begrip

In de vorige Koevoet stonden brieven van adoptievrienden, sommigen zijn kritisch, anderen weer lovend over “hun” boer.

Wijzelf zijn er van overtuigd dat je wederzijds begrip moet kweken om een goede binding te krijgen en vooral te behouden tussen boer en burger.

We gaan ervan uit dat de adoptievrienden vragen gewoon durven te stellen, voor ons is dat de gewoonste zaak van de wereld. Omdat de Schotse Hooglanders in kuddes lopen brengen we niet afzonderlijk over elk dier verslag uit, maar wie meer informatie wil over zijn (of haar) “adoptiedier”, kan dat altijd krijgen.

Van onze kant zijn wij tevreden over onze adoptievrienden; de boerderijdagen worden goed bezocht en elke winter/voorjaar komen er mensen een dagje meeklussen (zoals u ook in de Koevoet hebt kunnen lezen!)

We proberen iedereen op de hoogte te houden via de nieuwsbrieven en onze website. Binnenkort is hierop via foto's de geboorte te zien van een zwartbont stierkalfje van onze melkkoe Vicky. Het opmerkelijke aan deze bevalling is de keuze van de plek, normaal kalft een koe af in het uiterste puntje van het weiland, zo ver mogelijk van de boerderij en de overige melkkoeien. Vicky besloot om vlak voor een andere koe, een leeftijdsgenote af te kalven, ze had blijkbaar behoefte aan steun.

Jan, Ellie, Jan en Petra Saarloos

Gewoon: steunen

Met belangstelling las ik de reacties in het juni 2005 nummer van waarom mensen een koe adopteren. Hier, misschien als mosterd na de maaltijd, de mijne.

Ik adopteerde op naam van mijn cursisten een koe om de boeren te steunen. Al voor de MKZ crisis vond ik dat de boeren het leven erg zuur gemaakt werd door allerlei overheidsmaatregelen en dat ze niet voor niets zo chemisch zijn gaan werken: productie moest gehaald worden om de financiële eisen van de overheid te kunnen voldoen (is mijn leken-idee). En de prijs voor een liter melk of pakje boter is de waanzin ten top als ik kijk naar de prijs die ik de gemeente moet betalen per maand als onroerend goed belasting voor duurdoenerij in een gemeente of als ik een paspoort moet aanschaffen.

Ja alles kost geld, en steeds meer, maar melk en boter? Het ligt in de uitverkoop. Om die reden interesseert het mij eigenlijk geen fluit of een boer biologisch of niet is, ze zullen een goede economische reden (namelijk hun voortbestaan) hebben om het anders te doen. Dat ligt aan het klimaat in Nederland, aan de overheid, aan het feit dat voor alles financiële regels zijn, en

bovendien aan een soort idee dat boeren overschot zijn in een maatschappij waar mensen leven van informatietechnologie (de helft van de tijd gebakken lucht). Maar mensen moeten ook eten! De fundamentele waardering voor het boerenbedrijf mis ik dus in z'n geheel. Natuurlijk eet ik liever biologisch, maar dat neemt niet weg dat ik ook met de andere boeren te doen heb, en dat al decennia lang. Zonder zelf overigens er ook maar één daadwerkelijk te kennen :-)

Als ik een boer wil steunen op deze manier, is het een stem vóór het boerenbedrijf. Ik wil ze niet op lasten jagen doordat ze bijvoorbeeld ook nog eens biologisch zouden moeten gaan worden (al is dat een uitstekend idee), noch dat ze open dagen zouden moeten organiseren. Financiële steun is gewoon zonder enige voorwaarden geld overmaken. Ik hoef er niets voor terug. Ze zijn wat mij betreft vrij om met die paar euro per jaar te doen wat ze willen. Het is jammer dat ik niet meer koeien kan adopteren financieel gezien, maar eerlijk gezegd, de nadruk op milieudefensie en biologisch gaan boeren was toch niet mijn insteek, mijn insteek is een anti overheids- en hun regelgevingen gedoe en pro boeren. Zelfs al zou ik graag willen dat alles milieuvriendelijk was. Maar onze informatiemaatschappij levert een land op met electrostress van hier tot aan Tokio, met alle UTMS masten en dergelijke. Waarom boeren dwingen tot iets, als de rest van het land het hele land vervuult; als de overheid willens en wetens toekijkt als het hele land onder de electrostress komt, omdat ze ook gebakken lucht verkoopt (etherfrequenties) alsof de lucht van hen is... ; als inhalige maatschappijen maar aan 1 ding denken: geld, never mind de gevolgen op termijn; als energiebedrijven magnetrons aanprijzen, zelfs als ze vermoeden dat het niet zo geweldig is voor de gezondheid. Maar men wil het niet horen, want “het kost geld”. De wereld draait om geld.

Maar zonder eten is er geen wereld. Als nu opnieuw WOII uit zou breken, zouden we niet weten hoe we te eten moeten krijgen. Want de boeren die destijds mensen nog konden voorzien, zijn er al lang niet meer in grote aantallen. We leven op het randje van de waanzin. Lang leve nuchtere boeren die gewoon doorgaan in samenwerking met de natuur (hopelijk) in een land waar 70% van de mensen niet meer weet wat de natuur is, en al schrikt van een heftige regenbui, of een mug in een flat op 4 hoog...

Met dank voor jullie werk, en vriendelijke groet

Joyce Hoen
Zutphen

Zo'n reactie is bepaald geen mosterd na het maal! (Red.)